

ELŐFIZETÉSI DIJ HELYBEN :	
Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
VÉDEKRE POSTAN KÜLDVE :	
Egész évre	6 frt 60 kr.
Félévre	3 frt 30 kr.
Negyed évre	1 frt 65 kr.
HIRDETÉSI DIJ :	
Egész oldal	20 frt.
Fel oldal	10 frt.
Negyed oldal	5 frt.
Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	
Kivételes esetekben kedvezmény, többszöri hirdetésnél árlengedés.	

SZABADSÁG.

A „Szabadkai Közlöny“ után és helyett
kiadja: SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

A szerkesztőség és kiadóhivatal :
VII. kör, virág-utca 337. h. sz.,
hova a közlésre szánt levelek és kéziratok intézendők.

Hirdetések felvételnek ugyanott.

A „Nyiltér“ sora 15 kr.

Negyed oldalnál kisebb hirdetéseknek a térmérték tekintetbe vétele nélkül minden szó után 5 kr. számítatik.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. Egyes szám ára 15 kr
Számoként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

Licztatió előtt.

Szabadka város fogyasztási adóját és a regálé jogot e hó 19. én árverezik.

Magyarország összes városa, még a főispáni dédelgetésben részesülő szomszéd Szeged is sarczolásnak tekinti a kikiáltási árakat, csak Szabadka város van megnyugodva, csak Szabadka adott teljhatalmat a polgármesternek, hogy béreljen.

Megkapta polgármesterünk többségétől ezt a jogot, mert valótlán állításával azt mondotta: nyertünk eddig a bérleteken.

Pedig ez nem áll.

A kormány annyira felesigázta az árakat, hogy már több várost nem lehetett bérbe adni.

Nincs bérlő.

Hogy mennyire valótlán dolgokat mesélt el közgyűlésünkön a polgármester, hogy mennyire félre van vezetve, vagy tudva mennyire ámitja környezetét, azt legjobban mutatja azon felelősség, mely eme közgyűlési határozat ellen pár nap előtt beadatott.

A számok kérlelhetetlenek, azokat letagadni nem lehet, hanem palástolni — igen.

Adjuk a felelősséget egész terjedelmében, gondolkozzanak fölülte míg nem késő, mert ha a mindenáron bérletbe beugranak a kiküldöttek, meg kell gondolniok azt is, hogy eljárásukért vagyoniilag felelőssé tehetők bukás esetén, hogy pedig bukás lesz a vége, az bizonyos.

Felelősség.

Tekintetes tanács!

A regálé és fogyasztási adó bérbevétele tárgyában t. évi október 29-én tartott közgyűlési határozat ellen törvényes határidőn belül a következőkben terjesztjük elő felelősségünket.

Kérvén azt fölülvizsgálás és elbírálás végett az összes ide vonatkozó iratokkal a nagyméltóságú belügyminiszteriumhoz fölterjeszteni, ahol is a neheztelt határozat megsemmisítése s illetve megváltoztatásáért esedezünk.

A multból merített szomorú tapasztalat, ha egyéb ok nem is tétotnék, elegendő lenne arra, hogy Szabadka városa s illetve annak törvényhatósága ily nagy értéket, képviselő javadalmat bérbe ne vegyen s illetve azt házilag ne kezelje.

Jellemző és megenliténdőnek tartjuk, hogy a közgyűlésen a pénzügyi tanácsnok és főszámvevő nem jelentek meg, s így ki lett zárva annak lehetősége, Mamuzsits polgármesterrel szemben, hogy a bortogyszási javadalom kezeléséből a városra deficit, még pedig nagy deficit nehezült.

A város bevételei cumulative kezeltek, és így a zárszámadásokból nem tűnik ki határozottan, hogy egyes hátralékok mely összegből fedeztettek, vagy hogy az előző évek hátralékai a legutolsó, vagyis 1888-ik évi zárszámadásban kitüntetett hátralékban befoglaltatik-e?

A fogyasztási hivatal forgalmának kimutatása szerint, az előző hatóság alatt jóval kevesebb fizetés mellett felesleg volt: és pedig:

1882-ik évben	9492 frt 38 kr.
1883-ik évben	7310 frt 34 kr.
Összesen	16802 frt 72 kr.

A jelenlegi hatóság ezen fölösleget már örökölte s alig vette át az uralmat jöllehet a fogyasztási adó emelkedett, mégis 1887-ik és illetve 1888-ik év végéig tetemes hiány lett, nevezetesen:

1884-ik évben a hiány	7397 frt 5 kr.
1885-ik év végével	11992 frt 41 kr.
1886-ik év végével	11352 frt 49 kr.
1887-ik év végével	15142 frt 62 kr.

„Helyes fiam.“ Megnyugodtak.
„Holnap utra, Pestre megy.“
Sürgős-forgás volt a háznál,
Sütnek-főznek kedvemért.
Mig velük együtt pakkoltam,
Hol zokogtam, hol daloltam.

Sok áldással megszentelve,
Utak engedének ők.
Pénzcsékövel jól elláttak
Az édes, jámbor szülők.
S a fájdalom bucsu során,
Könnyeztem könnyük záporán.

Pestre értem. Hah! a szép Pest!
Tündér város fensége,
— Mint a fecske nyilsebesen
Nyemul szívembe képe.
Itt élni e nagy világban,
Ennyit együtt még nem láttam.

Színház, kocsmá, kávéházak,
Váci-utca kirakati;
Margitsziget, fürdőélet,
Hej! itt minden megragad.
Sok szép kis lány kipeg-kopog.
Beh furcsa, csiklandós dolog.

El próbálni! nagy világfi,
Itt mindent szemügyre vesz.
Bárha miudnt pénzért adnak.

Hozzáadva ehhez az 1880. és 1881-ik években mutatkozó hiányt.

Összesen 2253 frt 85 kr.

A hiány kitesz 52138 frt 45 kr.

a felesleget levonva a hiányból, mutatkozik hiány 35335 frt 73 kr.

1887. év december hó 31-én a hátralék 8420 frt 49 kr volt a hiány, tehát 1887. év december 31-éig 26915 frt 24 kr.

1888. évi zárszámadás szerint a 48-ik tételszámmal tul kiadás képen mutatkozik 17036 frt 33 kr.

Ugyan ez év végén hátralékban maradt állítólag 20244 frt 72 kr.

Ezen 17056 frt 83 krt hozzá adva az 1887. évi 26915 frt 24 kr mutatkozik hiány 43951 frt 57 kr.

Mint hogy a javadalmi hivatal vezetőjének a 3740/888. számú beadott jelentésére mutatkozó iratok a számvéviségnél föllelhetők nem voltak, a közgyűlésen pedig nem volt, aki felvilágosítást adhasson, nem tudni vajon az 1887-ik év december 31-én mutatkozó 8420 frt 49 kr. hátralék nem-e foglaltatik az 1888-ik év végén feltüntetett 20244 frt 77 krtban, mert ha ben foglaltatik, akkor a deficit annnyal szaporodik, vagyis kitesz 52372 frt 6 krt.

Ezekből kitűnik, hogy a polgármester által tett azon enunciatió, hogy deficit nem volt és nincs is, sőt plus is mutatkozik — valótlán, pedig az 1888. vagyis az utolsó évi elszámolás még ma sem történt meg és így a zárszámadásban tett számadások csak föltevésben alapulhatnak.

Ha Mamuzsits polgármester urnak az október 29-én tartott ünnepélyes kijelentése, vagyis, hogy deficit nincs és nem volt, való, akkor az 1887. és 1888. zárszámadás téves adatokon alapszik. De sőt minthogy a zárszámadások szerint a hiányok eloszlatva, vagyis pótdával tevezve lettek, tehát szóval kifizetettek, akkor az adófizető polgároktól egy olyan hiány fedezetére szedetett be pótdadó, amely a polgármester ur kijelentése szerint nincs és nem is lesz.

Már pedig a beszedett pótdó a deficit fedezésére kellett, hogy fordítottassék, hacsak más célra nem fordítottatt.

Ha pedig valóban megvolt és illetve megvan a deficit, akkor Szabadka város pol-

gármestere egy olyan ünnepélyes nyilatkozatot tett a közgyűlés előtt, mely valótlán.

Ily körülmények közt városunk jól fel-fogott érdekéből szent kötelességünknek tartottuk a határozat azon része ellen, mely a város általi kibérlést és házi kezelést hozza javaslatba felelősséggel élni. Kérvén a Nagyméltóságú belügyminiszteriumot, miszerint a házi kezelést megengedni ne kegyeskedjék. Tisztelettel

(Aláírás.)

Kállay főispán részrehajlatlansága.

A 146 pontos monstreföljelentés, amely a jelenlegi törvényhatóság ellen Németh Mátyás és társai által még folyó évi szeptember végén a belügyminiszteriumhoz beadatott, a belügyminiszterium által még október hó 1-ső napjaiban Kállay Albert főispánnak küldetett le további eljárás végett.

S mit tett a főispán ezen följelentéssel? A helyett, hogy teljhatalmával járó szigorral járt volna el, a följelentést összes mellékleteivel és a bizonyítékokkal posta útján Mamusich polgármesterhez küldte át. — Azt főösleges magyarázgatunk, hogy Mamusich és érdektársai mit tehettek és tettek a föl-jelentéssel, a mellékletekkel és a tanuként megnevezett alsóbb rangú hivatalnokokkal.

Elkövetkezett a közigazgatási bizottsági ülés, mely emlékeztetünk szerint október 9-én tartatott, ezen közigazgatási bizottsági ülésből a formalitás kedvéért (azért mondjuk a formalitás kedvéért, mert a bizottság még ma sem kapta kezeibe a följelentést) egy három tagu bizottságot neveztetett ki, mely hivatva lett volna a följelentés pontozatait tüzetesen megvizsgálni és a további teendőkre nézve a következő közigazgatási bizottságnak véleményyt adni.

Ezen bizottságba kineveztetett Kovacsits Ágoston városi bizottsági tag, Manojlovics István főjegyző és Salacz kir. ügyész.

A följelentés azonban összes mellékleteivel ezen bizottságnak maig sem adatott ki, hanem a városházán a panaszlottak közt kézzől-kézre járt és még ma is kézzől-kézre jár.

Ebből iesz azután a gyönyörű vizsgálat, amikor a panaszlottak a panasz tárgyát és a bizonyítékokat maguknak kijegyezheték,

TÁRCZA.

Pesti életem.

Lerázva az iskolaport,
Ott hagytam a tanodát.
Szárnyra kelt sas, büszke szellem,
Szálj magasan, mint továbbb!
De mielött utra kelnék,
Nézzük meg a posztót, kelmét.

Édes apám büszke lett rám;
Borral pipával kínált.
Igyál fiam, nem vagy gyerek,
Aztán fogj elő pipát.
Mi tiltva volt nem rég neked,
Most szabadon élvezheted.

Pályát válasz itt előttünk.
Szólj: mihez buz a szived.
Jogasz, mérnök, orvos, bölcsész,
Jobbna melyiket hiszed.
Naplopónak, csavargónak,
„Nem maradsz, attól megóvlak.“

Philosophus, szóltam végre.
Ezt a pályát kedvelem,
Ez életnek minden terhét
Igy könnyebben viselem.
Vig kedélylyel. jó humorral,
Nem járok majd hosszú orral.

De ha elfogy, ugy is lesz:
Még apáink otthon vannak,
Nem nézünk elé nagy bajnak.

Próbáltam is; annyi bajnak
Ittam keserű levét.
De vidáman vettem-adtam,
Hisz bölcsész azért levék:
Hogy kaczagjak üres zsebbel
Sors szemébe játszki kedvvel.

Pénzem egy-két napig tartott,
Sokat néztem Pesten én;
Mert fő volt, hogy tapasztaljak,
Ne legyen bányu, szegény.
Mit a posta ma pénzt hozott,
Nem érte meg a holnapot.

Nincsen pénzünk, de élni kell,
Keseregni nem szabad!
Philosophus nem ijed meg,
Mindjárt falnak nem szalad.
Egy-két napig friss levegő,
Egy pohár víz elegendő.

S ha nem fordult meg a koczka,
Harmad nap is koplalék.
Vigságomon, nyomoromon
Tudom mosolygott az ég,
Mert jó kedvem napsugár volt,
Mely a nyomorban is lángolt.

És ha nem tágitott
A nyomornak kötele:
Czók-mókomat összeszedtem,
Zálogházba el velem!
És volt akkor dinom-dánom,
Étel-ital jó dohányom.

Egyetemre kétszer mentünk
Majdnem egész éven át:
Beirat- s aláírni;
És mondtuk, hogy „valeat!“
Nem tanulni, mégis tudni,
Csak bölcsész tud erre jutni!

A nyomornak szenvedésnek
Iskoláját jártam én!
Hányat zuzott pozdorjává
Sors, engem táplált reméuy.
Négy esztendő zord, kemény tus,
Kiálltam én philosophus.

Pesti élet, aranyélet,
Megkoppasztott engem is;
Kis vagyunkam ott feledtem,
Elment volna itthon is.
De van érte bő kárpótlás:
Sirig tartó tapasztalás.

Lévay Imre.

de akár szórul-szóra betanulhatták, sőt mi több, egyesek a reájuk vonatkozó panaszpontokhoz tartozó iratokat a levéltárból kimeleggették és magukkal vitték.

Mi hiányzott még mindezekhez?

Az, hogy a folyó évi november hó 11-én tartott közigazgatási bizottsági ülésben Salacz kir. ügyész a bizottsághól kilépését jelentette be. Ennek okát nem kutassuk, bár lényeges okának kell lenni, a főispán Salacz helyébe dr. Guln Györgyöt nevezte ki.

Ehez már szó fér.

Dr. Guln György Mácskovic Titusz építész-mérnöknek, — aki majdnem leginkább érdekelve van a följelentésben, — nővérét bírta feleségül. — Mácskovic Titusz pedig Manojlovics István főjegyzőnek a nővérét bírja feleségül. — Tehát a két sógor fogja megvizsgálni majd csak még ezután a följelentést és véleményt mondani a fölött, hogy érdemes-e az figyelemre és képezheti-e vizsgálat alapját vagy sem?

Mi azt hisszük, hogy dr. Guln, mint már különben is koros ember, tekiutattal arra, hogy sógoráról van szó, önként tiltakozni fog ezen kinevezés ellen, azonban meg lehet, hogy sokkal gyengédebb rokoni érzellemmel viseltetik Mácskovic Titusz irányában, semhogy visszalépjen, de nem azért, hogy a följelentést alapjában megvizsgálja és a felett részrehajlatlan véleményt mondjon, hanem azért, hogy Mácskovic Titusznak és társainak a tuskét más huzza ki a lábaiból.

Erre enged következtetni ismét csendes és jóakaratu életmódja is.

Dr. Guln György még nem rokonai irányában is elnéző, előékeny ember, aki szereti a békességet, ha kell áldozatok árán is és így nagyon valószínű, hogy az ő ítélete kész mielőtt pontról-pontra ismerné az ügyet.

A feljelentők türelmetlenségéből tették feljelentéseket, napirendre kell térni felette. De nem úgy van az!

Itt nem elég, hogy valaki becsületes ember legyen, de kell, hogy semmi oldalról ne érdekeltesse. Éppen azért elítélendő a főispán azon tussalási rendszere, hogy 3 kiküldött között nem is egy, hanem két sógor szerepelne, ha ugyan Guln egyszerűen vissza nem vonul e különben sem valami kellemes, sőt nyomasztó munkától.

Ehhez amiket elmondottunk nem szükséges több kommentár, mindenki levonhatja magának a következtetést. Hanem, hogy ezen visszas eljárást a kormány tudtával legyen, azt el nem lehetjük, mert akkor mégis csak lelkiismeretlenség kell, hogy ily kritikus ügyben, amidőn százszázalékosan van szó, egy főispán ily könnyűvérséggel járjon el. Azt nem lehet másnak nevezni, mint egyszerűen részrehajlásnak.

Szinészet.

(Szinrekerültek: Szombaton, nov. 9-én „Bánk-Bán”, nov. 10-én „Felhő Klári”, nov. 11-én „A Rantauk” másodszer, nov. 12-én „Nebánt-virág”, nov. 13-án „A könyvtárnok”, nov. 14-én „Falu rossza” és nov. 15-én „Szép Heléna.”)

A szini hét kimagasló fénypontja: Pálmay Ilka asszony vendég szereplése szinpadunkon. Nemcsak a főváros, hanem hazánk magyar ajku vidékein is ünnepezték művésznő a mult hétőn a déli vonattal érkezett városunkba; a peronnou Csóka szinigazgató üdvözlé a megérkezést a közönség lelkes ovátiókban fejezte ki örömeit, hogy ismét kö rünkben láthatjuk őt.

Pálmay Ilka eddig háromszor lépett föl szinpadunkon; november 12-én a „Nebánt-virág”-ban (D-nise de Flagviny), november 15-én „Szép Helénában” (Heléna) és november 16-án bucsufeléléteül: „A vadgalamb” (Ricza) került színre.

Szinházlátogató közönségünk olvasottsága fölment bennünket attól, hogy az ünnepeknél művészi játékaról és elragadó énekeről, amelyről különben is a fővárosi lapokból naponként értesülést szerezhetünk, részletesen írjunk; így e helyt csak örömmel jegyezzük meg, hogy a szabadkai közönség elismerésének és meleg rokonszenvének adott kifejezést akkor, midőn felemelt helyárak mellett a színházat ez estekeu szufolásig teljesen megtölté és folytonos szünni nem akaró tapsokkal jutalmazá, majd pedig hatalmas és remek kiviteli virágcsokrokkal, viráglegyezővel tünteté ki az Oceánontulra készülő magyar művésznőt.

A művészet Nemtőjének karjai örködjenek nem minden vesszély nélküli utain s hozzák vissza mielőbb a Kárpátok földjére!

Az elmúlt szini hetet Katona József koszorúsunk születésnapjának évfordulója alkalmából annak „Bánk-Bán” című 5 felvonásos tragédiája nyitotta meg. A közönség tömegs megjelenésével hathatós bizonyítást tett a szinirodalom eme legszebb remekét iránt való érdeklődéséről. Bánk-Bánt Rónay Gyula adta, szépen és érzelmeteljesen szavalt, hangsúlyozása s taglajtsái egy kel-

lően áttanulmányozott s jól átgondolt szerep jellegét hordák magukon. Meléndu szerepében Rónayné Balogh Etel remekelt; játékából az élet, az erő s az érés közvetlen melegsége tükröződött vissza. Tiborozót Breznay Géza a töle a már megszokott hűséggel ábrázolá. Alakításában egy kifosztott ország nyomora, panaszában s keserű kifakadásaiiban igazi szevedély s megindító erő nyilatkozott. Gertrudis királynét H. Szabó Ilka és Biberachot Sándor Emil dicséretre méltó igyekezettel és buzgalommal személyesíték. Petur bánt, a történelemnek eme büszke alakját, a zsarnokság és elnyomatás ellen tiltakozó s a haza romlása telett kesergő, kétségbeesett s reményét vesztett lelk-s olygarháat a maga öscrejében és természetességében igyekezettel bár, de kevés szürcsével ecsetelé Lévy Gyula, a szini-akadémia tagja; játéka s alakításában Petur főnőbb jelzett vonásai csak hallványul voltak szimmezve, különben e fiatal földink ezuttal erejét meghaladó szerepre vállalkozott.

Az eléggé összefüggő előadáshoz a többi szereplők is, mint Kiss János (Mikhai bán) Sz. Németh I. (Simon bán) Szendrey Mihály (II. Endre) és Palotay (Otó) hozzájárultak.

Kár, hogy e tragédia ismét számos tör-léssel került színre.

A két népszínműben: a „Falu rossza” és a „Felhő Klári” Ledofszky Mariska, mint Finun Rózi s az utóbbiban a czimszerepben kedves dalaival és élénkjátékával megérdemelt tapsokat aratott s mindkét alkalommal díszes virágcsokorral lett kitüntetve. Várady József Gőndör Sándor és Fátoly Ferkójára örömmel jegyezzük meg, hogy nemcsak hatalmas hangjával hatott, hanem játszott is, és pedig a szó valódi értelmében; s a provinciális népszínmű énekes ritka sajátsága. Breznay bácsi mint mindig, ugy ezuttal is mint Tenger Adam és Gonosz Pista földadatát sikerrel oldotta meg. Szintén elismerésre méltólag emlékezhetünk meg a Rónay-párról Sándor Emil és Sz. Németh Józsefről.

Szini ismertetésünk kimért helyénél fogva az évad folyamán ismételt színrekesült darabok ismertetésébe nem bocsátkozhatunk; így a „Rantauk” föl-mítése mellett még csak a „Könyvtárnok”-ról teszünk rövid említést.

A kitűnő vigjáték a közönséget folyton derült kedélyhangulatban tartá. A főbb szereplők közül: Breznay Géza (Gibzon a szabó) R. Balogh Etel (Elith), Cs. Almási Julia (Éva), Sándor Emil (Marslond) Kiss János (Macdonald), Sz. Németh József (Róbert), Rónay Gyula (Mac. Lothár), Szendrey (Harri) és Tolnayné Hermin (Sarath társalkodóné) érdemelnek említést.

Szinházi műsor:

Vasárnap, november 17-én bérlet 13-ik számban „Szökött katoná” énekes népszínmű 3 felvonás.

Hétfőn, november 18-án Pálmay Ilka asszony utolsóöltői vendéglátékaul „Nap és hold”, vig op-rette 3 felvonásban Páros szünetben.

Kedden, nov. 19-én Pálmay Ilka asszony bucsu vendég- és jutalomjátékaul Huszárcsiny, énekes népszínmű 3 felvonás huszártoborzóval.

Szerdán, 20-án ujdonság, itt először „A rezervisták, énekes bohózat 3 felvonásban bérlet 14-ik szám.

Csütörtökön, 26-án „Gasparone” operette 3 felvonásban, bérlet 15-ik szám.

Pénteken, 22-én szünnap.

Szombaton, 23-án ujdonság, itt először a Nemzeti színház legújabb műsor darabja „Ideges nők, vigjáték 3 felvonásban.

Irodalom.

A „Magyar Pénzügy” szerkeszti Kormos Alfréd, a hazai pénzintézetek és részvénytársulatok közlönye (megjelenik minden csütörtökön) a szakközönség pártolását rég kiérdemelte folytonosan változatos és érdekes tartalma által. Minden számban (1^{1/2}—2 iv) megbeszéli a közgazdaság, pénzügy, ipar, biztosítás, közlekedés és kereskedelem terén felmerülő napi kérdéseket és viszonyainkhoz alkalmazva agrarius kérdésekkel is sürően foglalkozik. Biztosítási-, hitel- és pénzügyi szakdolgozatok előfizetőinek díjtalanul szolgál tanácsos és „Hiteles Sorsolási Tudósító” című ingyenmelléklete, mely minden fontosabb buzás után pontosan jelenik meg, teljesen pótolja a speciális sorsolási lapokat. Tekintettel arra, hogy a „Magyar Pénzügy” kilencz évi fennállása által életképességét és létjogát fényesen bebizonyította, e lapot kiválóan ajánljuk olvasóink figyelmébe. A „Magyar Pénzügy” előfizetési ára Sorsolási Tudósítóval együtt: félvévre 5 frt. Előfizetések a Franklin-társulathoz Bu-

dapesten egyetem-utca 4. intézendők. Mutatvány számokat bérmentve küld a kiadóhivatal.

Minden értékpapirtulajdonost érdekelni fogja, hogy a „Magyar Pénzügy” közgazdasági pénzügyi- és iparügyi hetilapban (tizedik évfolyam) minden fontosabb gazdasági kérdéstről szakszerű és érdekes közleményt találhatni, míg a magyar érdekű pénzügyi és közgazdasági mozzanatok, különösen pedig a pénzintézetek-, részvény- és alaposággal beszélgetnek meg. Korszerű és tárgyilagos cikkei által, első rendű szakirók tollából, melyek állandó értékkel bírnak, a „Magyar Pénzügy” belbecse egyenlő mérvben növekszik korával. A legutóbbi számban megjelent közérdekű cikkek és fontos feladati döntvények, részvénytársulat és pénzintézetek körében bizonyára élénk hangra fognak találni. Különösen felhívjuk olvasóink figyelmét, a „Magyar Pénzügy” rendes ingyenes mellékletére, a „Hiteles Sorsolási Ertesítője”, mely minden fontosabb buzás után jelenik meg. Előfizetési ára: félvévre 5 frt. (Előfizetheti Budapestén Erzsébet-körut 27. és minden könyvtárban; mutatványszámok készséggel küldetnek.)

Magyar Kereskedők Lapja. Magyarország ez egyetlen kereskedelmi szak-közlönye január 1-én tizedik évfolyamába lép. Oly tény ez, mely fényesen bizonyítja, hogy a vállalat léhozag pótló és szükségletnek felel meg. Magyarország ez egyetlen kereskedelmi szakközlönye, immár uzedik évfolyamába lépett, oly tény ez, mely első sorban bizonyítja, hogy a „Magyar Kereskedők Lapja” léhozagot pótló vállalat. A „Magyar Kereskedők Lapja” hetenkint 1^{1/2}—2 ivnyi, tehát oly terjedelemben jelen meg, midőben egyetlen külföldi hason irányu lap sem. A „Magyar Kereskedők Lapja” tájékoztató első cikkén kívül 7—8 szakszerű cikkeket közöl. Bukások című gazdag rovata a felmerült esetek részleteit is ismerteti. Tarifa- és közlekedésügyi, valamint szállítók és vállalatok című rovatai kereskedők és szállítók részére nélkülözhetetlenek. Üzleti tudósításait leguagyobb napilapjaink szokták átvenni. Hírosvata érdekes és a legújabb kereskedelmi hírekről, főleg e lap útján lehet értesülni. Végre a „Magyar Kereskedők Lapja” helyszközölő rovata. kereskedői körökben nagy kedveltségnek örvend. A „Magyar Kereskedők Lapja” előfizetési ára: (hiteles sorsolási tudósító melléklettel együtt) egy évre 7 frt 50 kr. Félvévre 4 frt. Negyedévre 2 frt. Az előfizetések a kiadóhivatalba Budapestre Erzsébet-körut 27. vagy a Franklin-társulathoz Budapest Egyetem-utca 4. sz. alatt intezendők. Mutatványszámok ingyen küldetnek.

Kedvezmény lapunk olvasói részére. Lapunk olvasói a „Magyar Gazdák Évkönyve, budapesti utmutatóval” című díszes kötetű, tartalomdus munkát 1 frt 50 kr. bolti ár helyett, 1 frt kedvezmény árban rendelhetik meg a Franklin társulattól, Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz. A csinos kötetű könyv figyelekeül egy „Budapesti Utmutató” van csatolva, mely szakmák szerint rendezve, bevasárlásainkúal, valamint terményeink eladásánál kivőlen tájékoztasson. Az itt ajánlt mű, a megrendelőknék bérmentve küldetik meg és össze nem tevesztendő más hasoncímű évkönyvvel. Megrendelések postautalványon a Franklin társulat magyar irodalmi intézethez. Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz. a. küldendők.

CSARNOK.

J ó h n.

Írta: Kovássy Elemér.

Olyan ábrándos kék szemű voltak, mint a legszebb leánynak s 16 éves koradaczára olyan hatalmas izmai, mint bármely erőteljes féfúnak.

Émlékezem reá, mily büszkén hordozta szét ábrándos szemeit a tapsoló közönségen s mily szerényen fogadta el tőlem előadások előtt, ozsonnára kapott vajas kenyereim felét: a kis Jón az erőművész.

A czirkusz direktor nagyon szerette, szép jövőt jósolt neki s meglehetősen díjazta. — A közönség kedvence volt az apátlan, anyátlan árva: a kis Jón az erőművész.

A férfiak csodálták rendkívüli erejét, a nők meg titokban epekedtek, mint ez történni szokott egy czirkusz hőssel szemben: a kis Jón az erőművész.

Büszke volt a férfiak csodálatára, a nők érzelméről pedig sejtellemmel sem birt. hisz ugyszólván gyermek volt még.

Csúálta bántulatos gyakorlatait nyujtón, korlátlan, függő hintán, lóhátan oly hidegvérrel és biztosan, mint amily biztossággal lejt a sima parketten az ügyes táncmeister.

Engem igen szeretett. — Az udvarunkon lakott egy kis szobában, sokszor találkoztam vele napközben, midőn nem volt elfoglalva, ilyenkor beszélgettem nekem élete történetéből egyet-mást. — Elmondta, hogy anyját nem ismerte s még mint kis gyermeket vitte atyja — egy mord ember — a czirkuszba, hol eleit — kivált miután atyja is elhalt — több ütleget, mint enni-valót kapott. — Később azonban ereje és ügyessége kifejlődén, kedvence lön a társaságnak, mellyel szép földet utazott be már az országban és országban kívül.

Olyan rokonszenves érczes hangja volt s oly szépen folyékonyan tudott beszélni, hogy órák hosszáig képes lettem volna elhallgatni őt.

Megtanított birkozni s oly öröme volt, ha egy-egy ügyes fogást elsajátítottam tőle, mint akarmelyik tanárnak, ha látja, hogy tanítvány szében halad.

Szive érzékeny volt, mint az eol hárfá hurja, melyet a legkisebb szellő megszólaltat, megrezget. — Utolsó fillérét is odaadta, ha egy nyomorék koldust látott s a legutóvnyabb féreg halálán képes volt sajnálkozni.

Körülbelül két hétig időzött már a társulattal városunkban, midőn a fürdőből hazajöttek szomszéaink X. bárók.

Még megérkezésük estéjén megnézték a czirkuszi előadást leányukkal, a festői szép Alice baronessal.

Másnap a kis Jón barátom felénken s pirulva kérdezé tőlem, vajjon nem ismerem-e én azt a szép nőt, aki az első sorban — nem messze a zenekariól — foglalt helyet? Mint megjegyzé, ez ideig meg egyszer sem látta előadások alatt.

Mindjárt tudtam, hogy Alice érti s megneveztem őt előtte. Majd trétálva mondtam neki, ha megakarja a szép baronessát látni, abban az élvezetben részesülhet az előadáson kívül is, mert Alice igen szereti a szabad levegőt s órákig él-etél a parkban, mely szomszédos a mi kertünkkel, csak egy vékony kerítés választván el a kettőt egymástól, e szavaim után: csakhamar a kertbe vezettem Jónht s megnutattam neki azt a helyet, ahoan az egész parkot beláthatta.

A szép báró kisasszony, mintha csak szavamat akarta volna igazolni, ott sétált a százasok fák között s ábrándozva hallgatá a madárkák vig danáját.

Jón barátom csupa szem lett s miutegy álomból látszott felébredni, midőn figyelmeztetem, hogy talán már elég is lesz a leskelődésből ennyi mára.

Szóttalanul hagyta el néző helyét s némán követett az udvarra vezető uton.

Hívtam, hogy jöjjön hozzám beszélgetni szobámba. — Kifogásul felhozta, hogy dolga van, nincs ideje, aztán lakásába sietett.

Pár percz mulva távoztam hazulról, elébb azonban benéztem Jón szobája alacsony ablakán, kíváncsi lévén arra, hogy mit dolgozik?

Nem volt otthon. Csodálkoztam ezen, azonban azt gondolám, elment hazulról valahová s nem tördtem vele.

Véletlenül a kert ajtajára néztem, félig nyitva volt, holott jól emlékeztem reá, hogy becsuktam, midőn Jónnal feljöttünk a kertből. — Oda siettem, hogy betegyem, elébb azonban benéztem a kertbe s ime kit láttam ott? Jón barátomat. — A kerítésnek azon részén állott, honnan a szomszédba lehetett látni, most is a feltűnően szép Alice baronessát nézte.

Nem szóltam semmit, esendesen behuztam az ajtót s távoztam.

Két hét mult el az elébb leirtak után. — E rövid idő alatt Jón barátom egészen megváltozott. — Szórakozott lett, gondolatokba mélyedve vonult el szobájába, nem beszélgetett multjáról többé előttem, ellenkezőleg, ha néha szóbaállott velem, mindig csak jövőjét emlegette, melyet sötétnek látott s igen sokszor hallám őt sóhajtani.

Egyszer egy szép délutáni napon csupa vizesen jött elem Jón a kertből, arca piros volt s boldogságtól sugárzott.

— Mi a maó lelte magát Jón? kérdém tőle nevetve, hisz olyan vizes, mint a kiöntött ürge.

— Kimenttettem Alice kisasszonyt a kert alatt kanyargó folyóból, melybe csolnakázás közben esett. Éu láttam a veszedelmet, a kertben voltam véletlenül (lesüté szemem e szónál), hallottam a bárónő zégélykiáltását, átugrottam a kerítésen s elhárítottam a veszélyt.

Szívélyesen szoritottam Jónnal kezét. — Maga derék fiu — mondám — a bárók bizonyára nem hagyják jutalmazatlanul tettét.

A fiu elsápadt szavaimra s daczosan vetve hátra fejét mondá: Jón nem szokott kötelességet jutalomért tenni! Még valamit akart mondani, de én engesztelőleg vágtam közbe: nem akartam megsérteni barátom, neharagudjék.

— Nem haragszom — válaszolá kezét nyujtva nekem — de sietek ruhát váltani,

mert igen furcsán érzem magam e vizes öltözetben. — E szavak után ruganyos lépéssel távozott el.

Még fel sem öltözhetett egészen, midőn hétágu koronás ezüst gombokkal ékített ruhájú szolgálta jött udvarunkba s egyenesen felém tartva kérdé: urfi nemde itt lakik egy fiatal ember a czirkusztól, valami Jónh nevű? A méltóságos báró ur hivatja magához.

Megmutattam a tudakozónak Jónh szobáját tudára adva, hogy a keresett egyén ott lakik.

Per percz mulva Jónh a báróékhoz jött.

A czirkusz fényesen kivolt világítva, a közönség szokarlan nagy számmal jelent meg, mert a czirkusz direktor nagy plakátokon hirdeté, hogy a közönség kedvencének, Jónh-nak van jutalomjátéka, melyen a jutalmazandó legvakmerőbb egyensúly produkcióját mutatja be.

E napon az én barátom nagyon izgalmak látszott s mielőtt az előadásra ment volna, erősen szorított velem kezét s rezgő hangon bucsuzott el tőlem. Nekem ugy tetszett, mintha könyvek csillogtak volna szemében — Időm sem lett volna kérdezni megindultsága okát, de különben sem tudakoltam azt, mert utóbbi pár nap alatt egészen megváltozott irántam. — Nem sokat tördölt velm, ritkán szolt hozzám s emiatt boszankodtam reá.

Elmentem én is az előadásra. A zene hangzott, a bohócok visongtak, a szép lovarnók egy-egy sikerült mutatvány után kecsesen bökölva szórták kezeskéikkel csókjaikat a közönség felé, midőn ném sokára megjelent a porondon John, a kedvencz. — Minden szem rajta függött, kivéve a szép Alice baronesse és völégénye tekintetét.

Láttam, mint nézett a fiu a beszélgető párra, mint pirult ki halvány arcán két rózsza, aztán embeletelti erővel s ügyességgel kapaszkodott fel a magasból aláfüggő hinta mellől leeresztett kötélen, hogy megkezdje vakmerő egyensúly mutatványait az általa felvitt s a levegőben ide-oda himbálózó függő hintán elhelyezett széken.

Borzasztó volt nézni a vakmerő fiut, ki a tölgysek hátulsó lábait a hinta rudjára helyezve, bámulatos ügyességgel foglalt helyet, lábait s kezeivel egyensúlyozva magát huszmeteryi magasban a tölgysek támláján.

A nézők lelegzetüket visszafojtva figyeltek. Jött a legnehezebb része a mutatvány-nak. John felmászott az ide-oda hajló széken, annak hátába illesztett fogaira, s ugy tartá fenn magát. — E pillanatban lábam sikkolt s a székek együtt hanyatt-homlok bukott alá az én barátom: a kis John, az erőművész.

Másnap öreg szolgálk azzal a kérelemmel jött hozzám, hogy menjek be a John szobájába, most jött szegény fiu eszméletre, látni óhajt s beszélni kíván velem.

Könnyezve léptem be a haldoklóhoz, ki mindenkit eltávolított maga mellől, tanuk nélkül akarrán velem beszélni.

Intett, hogy foglaljak helyet. Eleget tettem kívánságának, ő pedig halk hangon így szolt: On szeretet engemet, ön jóbarátom volt — nemde?

Igent intetem fejemmel s John folytató: kevés percm van hátra az életből, esésem halálos volt, belső sérülésem van, jól tudom, érzem. — Elhallgatott, erőt gyűjtöt beszéde folytatásához.

— Ne higgye, hogy ügyetlenségem miatt halok meg, korán sem, én magam akarom így.

— John, az istenért, mi vitte e végzetes tett elkövetésére?

— Hallgasson, rövid leszek! kevés az időm, hajoljon közelebb; ugy, Alice bárónőt szeretem... Midőn a vizbefutástól megmenntem, a báróék, mint tudja is, elhivattak magukhoz. — Mindennapos lettem náluk, a kisasszonyt tanítám lovagolni s ponyját idomítottam. — Alice mindég nyájus volt irántam, tekintetében bújjá rejtett, coddalatos varázs ömlött el egész lényén! — Ez elvette eszem s egyszer egyedül lévén velem, bevallám, hogy szeretem.

— Szerencsétlen!
Onkivületben voltam, feledtem a köztünk tátongó irt, csak őt láttam, akit imádkozok, csak azt éreztem, hogy e vallomásnak meg kellett történni előbb utóbb!

— Döre szavaimat hallva, büszkén, megvetőleg mért végig tekintetével s azt mondá jéghidegen: ön soha sem emelkedhetik oda, ahol én állok! aztán elfordult tőlem, ott hagyott... később kiutasított szolgáljával, ki fardozásaim jutalmául egy ereszéy piúzt dobott elémbe; felvettem az ereszéynt s oda adtam a legelső koldusnak, aki utamba került.

John elhallgatott, láttam, hogy küzd a kéréllhetetlen halállal, vége közelgett, homlokáról hideg veríték hullott arczára.

Összeszedte végső erejét s ismét beszélni kezdett: ezért tökélem el magam az öngyilkosságra, senki sem fogja tudni, csak ön, hogy nem baleset áldozata vagyok...

Könyvek homályosították el szememet, midőn az izmos ifju keblét zilálni hallottam. Gyengén megszorítá kezemet, s most már alig érhető hangon suttogá: isten ve... le... meg... ha... lok, de é... de... sebb a ha... lál, mint a re... mény... te... len szere... lem...

S a következő pillanatban megszünt beszélni, nagy kék szemei szeliden és mégis borzasztóan néztek reám, kezemben tartott keze jéghideg lett, arcza átváltozott s — meghalt az én barátom a kis John, az erőművész.

Miért is adott neki az Isten olyan mélyen érző szívet?

Néhány év mult el a fentebb elbeszéltek után — Szülővárosomból engem is elűzött a sors vihara, sokára térhettem oda vissza, meglelt férfi koromban.

Meglátogattam minden fát, melynek árnyában pihentem egykor, minden bokrot, melynek hajtásaiból vesszőparipámot metsettem ki egykor; minden patakot, melynek fecsegő habjait oly gyönyörrel tudtam régen el-elvezni; elmentem a temetőbe is, mely oly néma s mégis annyit tud beszélni annak, aki érti siri nyelvét. Korhadt keresztet láttam ott, minden feírás nélkül, de mégis tudtam, hogy egykor az én barátom, a kis Jónh-nak helyezte sírjára a kegyelet. — Ezzel szemben állott egy másik síremlék, márványból faragva rajta e szavak voltak olvashatók:

ALICE
leányunknak,
gyászoló szülei.

Ez emlékkő alatt nyugvó, egykor büszke föld lakó, azt mondá az átelleni kereszt alatt örök álmát alvó szegény fiúnak: ön „sohasem emelkedhetik oda, ahol én állok!”

Az idő aztán csinált egy tréfát, a büszke leány atyja, a gazdag báró tönkre ment, emiatt a szép bárónőt jegyese elhagyta s ő bánatában leszállt a földre, oda ahhoz a szegény fiúhoz, aki nem emelkedhetett soha azon magas társadalmi polczra, ahová a gögös nőt a véletlen helyezte. Ott aztán egyenrangúak lettek, oh mert a temetőben mindenki egyforma, habár életében koldus sarja az egyik, mágna ivadéka a másik!

Közgazdaság.

Pénteki hetipiacunknak szép verőfényes őszi idő kedvezett. A termények minden neméből sok került elő. A gabonaművek ritkán töltötték be helyeiket. Az esésével a kinalat erőteljesebb volt, a kereslet is lanyhán folyt. Tiszta buza 7—7.20. Kétszeres: 6.10—6.30. Rozs: 6—6.10. Arpa: 5.40—5.50. Zab: 6.20—6.30. Tengeri ó: 4.70. Uj C. óves: 2.50. E. ó sertés 38—40 kr. Hal meglehetősen, baromfi temérdek sok. A baromvásár élénknek mondható. Bekövetkezett a fagy és vele a disznóvágás évadja. A fél és hizott sertések keresett czikké maradtak.

Törvényszéki csarnok.

Az Osztrák Phönix üzleteinek érvénytelensége. Mi sem természetesebb, minthogy az „Osztrák Phönix” és az „Azienda” biztosító-társulatnál biztosított telek, áldozatok árán is hajlandók, az ezen társulatokkal kötött szerződéseket felbontani. Különösen az életbiztosító felek, kik azon eventualitással állanak szemben, hogy a társulatot túlélik, tömegesen szorgalmazzák kötvényeik visszaváltását. A legutóbban egyszerűen megelégednek, ha kötvényeikért a befizetett díjak egyharmadrészt kapják vissza daczára annak, hogy a társulat fuzója, illetve felosztása folytán, az összes befizetett díjak visszakövetelésére jogosítvák. Ez feltétlenül áll ugy az „Osztrák-Phönix”, mint az „Azienda” biztosításaira nézve.

Egy biztosítási szakember ez ügyben a „Magyar Pénzügy” című közgazdasági szaklapban, a következőket írja:

„A dolog nézetünk szerint akként áll, hogy valamin a biztosított nem ellenezheti a fuziót, másrésztől a biztosító-társaság sem kényszerítheti a biztosítottat, hogy helyébe más biztosítót elfogadjon; ez a szerződés természetéből önként folyik. Hazánkban e kérdés már több ízben nyert bírósági megoldást és a bírósági praxis állandóan odahajol, hogy a biztosított a kérdéses esetben, összes díjait követelheti vissza.”

Ezt bizonyítja a legfőbb ítélőszéknek 1878. június hó 27-én 394. sz. alatti ítélete is, melylyel alperes biztosító-társulat, az összes befizetett díjak, ezek kamatai és a költségek megtérítésére köteleztetett. Az ítélet következőleg hangzik:

„Mindegyik szerződő fél a szerződési viszonyt, csak azon személylyel vagy személyekkel tartozik folytatni, mivel vagy kikkel szerződésre lépett. A szerződő felek egyike tehát, a szerződésen alapuló jogait és kötelezettségeit, a másik felet kötelező hatálylyal, másra át nem ruházhatja. A ki tehát valamely meghatározott személylyel (vagy társasággal) szerződési viszonyba lépett, a megállapított jogviszonynak, más személylyel való folytatására nem kötelezhető.”

„Kétségtelenné tétetvén, hogy alperes (a feufogó esetben az „Osztrák Phönix” és az „Azienda” biztosító-társulat) határozottan kijelentette, miszerint az életbiztosítási üzletágat többé folytatni nem fogja, sőt valamennyi életbiztosítási ügyletét, már tényleg más biztosító-társaságnak visontbiztosításba adta illetőleg átruházta: tekintve, hogy alperes biztosító-társaság, ezen egyoldalú ténye által, a maga részéről, a közte és felperes biztosító fél közt létrejött biztosítási szerződést felbontotta, de különben is nyilvánvaló, hogy a szerződés célja: miszerint felperes, alperes biztosító-társulatnál biztosítva legyen, meghiusult, másrészt felperes biztosító fél, más biztosító-társulattal jogviszonyba lépni nem köteles: felperes biztosító fél, a biztosítási díjrészeket további befizetésével jogosan hagyhatott fel a nélkül, hogy késedelembe esett volna. És miután a szerződés felbontásának az a következménye, hogy a felbontó fél, a biztosított félnek, a tőle nyert értéket, a szerződési viszonyból folyt minden költekezéseit, sőt netán szenvedett kárát is megtéríteni tartozik — alperes biztosító-társaságot elmarasztalni kellett...”

Egy még fontosabb, mert világosabb, curiai döntvényt közölt a „Magyar Kereskedők Lapja”, melyet a biztosító felek érdekében szintén egész terjedelmében reprodukálunk:

Az „Azienda” biztosító-társaságok a f. é. szept. 3-dikán megtartott közgyűléseik határozata szerint megszüntek létezési, biztosítási kötvényeik és az azok alapján kiállított és azokkal kapcsolatos díjváltók tehát feltétlenül érvényüket veszítették.

Mert a Curia, 1887. márczius 22-én 1,080. szám alatti elvi jelentőségű döntvényével kimondotta, hogy: a biztosítási ügylet oly kétoldalú szerződésen alapszik, melyet az egyik szerződő fél a másiknak belegyezése nélkül, harmadik személyekre egyoldalulag át nem ruházhat, a mennyiben pedig ezt mégis megtette, ezen egyoldalú ténye által, a közte és a biztosító fél között létrejött biztosítási szerződést felbontotta. Alperes, a mennyiben a biztosító-társasággal, szerződéses viszonyba lépni nem hajlandó, a minthogy ezt ki is jelentette, a régi társulat irányában kötelezett díjrészeket befizetését jogosan tagadja meg.

Nem szenved kétséget, hogy a kérdéses díjváltók a megszűnt társaság czége alatt fognak beperesítettetni, de miután a közgyűlési határozat kétségtelenül bebizonyítja, hogy a társaság még a kereseti összeg lejárata előtt megszűnt és így a váltó kikötött értéke fejében elvállalt kockázatot nem viselhet, bizonyosnak vehető miszerint a társaság kereseteivel el fog utasítani és a költségekben elmarasztaltatni.

A társadalom nehezítő ítélete csak a megszalott és cserben hagyott nőt nem sújtja ismert szigorával s neha még a részvét egész özüoével árasztá el a törbejett hajadont, mert szerelmi csalódás által elejtett nőnél alig lehet szerencsétlenebb lény a világon.

F. hó 11-én tárgyalta a kir. törvényszék büntető tanácsa Csabi Julis moholi ambulans tanító leányának szándékos emberölési bűntügyét, amely tanács következőleg alakult meg.

Eluők: Péchy Aurél. Birák: Bogáromi és Crainiceanu. Jegyző: Jamiczki. Közdáldó: Krecsmárk alügyész. Védő: Czeisz Máté ügyvéd.

A bűneset története a következő: Lamek Sándorné tanyai szomszédja volt a Csabi családnak, habár a szülők nem érintkeztek bizalmasan egymással, a fiatalok szerelmi viszonyt folytattak, midőn Lamekné ennek nyomára jött, Sándor nevű fiát még ösztönözte a szerelmi viszony folytatására. Sőt maga is ápolgatta a kezdetben plátóinak látszó szerelmeskedést.

E viszony azonban annyira bensővé vált, hogy a leány egyszer csak anyának érezte magát. A Csabi család egészen visszavoultan kezdett élni, a szomszédok azonban sugdostak, bugdostak és amint a vádloítak panaszkodtak, irigy szemmel nézték az ő szerencsétlenségüket, pedig nem volt rajtok mit irigyelniük, mert irigyei csak a szerencséseknak lehet, nem pedig a szánandóknak.

A lebetegedés előtt nagy sürgés-forgás volt a Csabiék házában, — az öreg tanító Ó-Becsére utazott másik leányához, hogy elhozza; — míg ő odajárt a gyermek megszületett, de amint Csabi Sándorné Frank Etel a leány anyja állítja, halva. A szom-

szédoknak azt mondták, hogy leányuk gyomorgörcsökben szenved, amit persze nem hittek el, mert a leány állapotáról tudomásuk volt s ez gyanut támasztott Szanek Jánosban, aki a község házában jelentést tett a Csabiéknál történt sürgölődés-forgólódásról és azt is előadta, hogy ott valami furcsa dolognak kellett történni. E jelentés folytán a községi bíró és a községi orvos kimentek a tanyai tanítóhoz és a holt gyermeket megtalálták a padláson. A hulla boncolás kiderítette, hogy a gyermek élve született és a nyakán a külső erőszak nyomai is látszóttak. A gyanu a leányra és anyjára, aki a szülésnél segédkezett — esett. Ezek tagadtak mindent. A leány azzal védekezett, hogy ő öntudatlan frászos állapotban szült, az anyja pedig azzal védekezett, hogy amire ő a konyhából bement, már a gyermek megvolt halva.

A bizonyítási eljárás után a kir. ügyészség a szándékos emberölés bűntettében kérte bűnösnek kimondani az anyját és a leányt, de a védő ügyvéd meghalgtatása után mindkét vádlottat felmentette. A kir. ügyész felbbezést jelentett be.

HIREK.

Törvényhatóságunk e hó 21-én tartja november havi rendes közgyűlését, majdnem félszázra menő tárgysorozattal. Vajjon mi okozta e késedelmet? A hivatalos bankett, mulatás, mert másképp minden hó 2-ik csütörtökén kell a közgyűlést megtartani, „ha lehet.” Most „nem lehetett.” No de hát nálunk ez is ok.

A főjegyzői állásra többen folyamodtak, tudunkkal ezek között legképzettebb dr. Bíró Károly, amennyiben ügyvédi oklevele is van, míg a többinek nincs. Ha a képzettség a főszűly, akkor főjegyzőnek ő lesz megválasztva. Szerintünk így kellene lenni.

Eljegyzés. Tikviczky István nyomdász, a városi könyvnyomda ügyvezetője, közelebb eljegyezte magának özv. Sztipics Péterné Grósz Tilka szép és kedves leányát Mariskát.

Gyászrovat. Pukovics szül. Rómics Teréz e hó 9-én 73 éves korában meghalt. Az arg matróna városunk minden rétegénél jól ismert Téző néni, az elite világnak kedvencz alakja volt, kik közül a végtesztesség is megadták a holdogultnak. Béke vele!

Elhaltak a hét folytán 15 éven alul 7-en, 15 éven felül 8-an, összesen 15-en, ezek közül: Csóvics Bertalan 42, özvegy Mácskovics Boldizsárné 78, Tumbász Simon 73, Kollár Braun 15, özv. Horváth Györgyné 84 éves korukban.

Öngyilkosság. Karl Bálint cservenkai jegyző e hó 12-én a „Szarvas” vendéglő egyik szobájában agyonlőtte magát. A szerencsétlen 44 éves ember, öngyilkossága okául, állásától való felfüggesztését tulajdonítják. Négy levelet hagyott hátra. Hült teemet Cservenkára haza szállították.

Vizner Jóska bányánkat hétfőn az esti órákban a jobb oldalán yenge szélhűdés érte. Mint örömmel értesültünk, a baj nem veszélyes jellegű. Jóska bányánk már is jobban érzi magát.

Az első fagy vidékünkön e hó 12-én reggelre köszöntött be. Kevés hó is esett, de alig volt több egy jó déruél. Azóta éjjelenként rendszeren fagy, azonban még nagyobb kárt a kertekben sem tesz ugyannyira, hogy péld. lapunk szerkesztőjének palicsi kertjében a mána naponként és folytan a legszebb szemekben érik.

A szabadkai első nőgyűlet által f. é. decz. hó 12., 13. és 14-én rendezendő bazár javára a következő urhölgyek adakoztak: Vojnics Szomsz Jozefa 20 dt. fejkendő, Bicskeyné Vojnics Mária 20 db. fejkendő, egy doboz levélpapír, egy üveg parfum, Vojnics Tivadarné egy kávéfőző gép, egy illatszertartó, egy pipa, egy pénzrészény, egy névjegyartó, egy ékszerszertő egy friss-tojás kémlő.

Mindazon iparosok, akik a közöshadsereg „lábbeli s bórmenü” szükségleteinek elkészítésére vállalkozni óhajtanak, ezenel felhivatnak, hogy folyó november 24-én az ipartestület helyiségében tartandó tanácskozmányra megjelenni sziveskedjenek.

Ismét botozás. A városban az a hír van elterjedve hogy Szendreyt a „Szabadkai Közlöny” szerkesztőjét valaki megbotozta a saját lakásán, mivel a lap szini rovatában ismételve impertinens módon foglalkozott a lap társak kritikáival és lovagias uton sem mire sem lehetett vele menni. Nem tudjuk meennyi való a hírből, de ideje volna már, hogy az ilyen cselekmények, valamint az ilyenekre okot adó személyeskedések véget érjenek és ne venne tollat a kezébe az olyan egyén, akinek arra semmi hivatása nincsen.

A tiszavidéki vasut e hó 11—12-én megtartott műtanrendőri bejárás után adattott át a közforgalomnak. Ó-Becse-Kanizsa és Zenta városok a vidék életében fordul

ponot képező eme fontos esemény alkal-
mából ünnepélyes fogadtatás, népiünnepély és
banketten adtak kifejezést örömlüknek. A bi-
zottság és vendégek mindenütt páratlan szí-
vélyes fogadtatásban részesültek, főleg Zen-
tán hol 12-én este 8 órakor az Eugen-vendé-
glő helyiségében 400 terítékű bankett
tartatott, mely fényesen sikerült, később
tánczra perdült az ifjuság és reggelig mul-
latott. Városunkat a polgármester, Kovacsics
Agoston és Antunovics József országos kép-
viselő képviselték.

Vak tüzi láрма. Csütörtökön d. e.
11 órakor tüzet jelzett a városi tüzoltó
őrség, küldt azonban, hogy a III. körben
egy kenyeres kofaasszony rosszul összetakolt
kéménye lángot vetett, mit sűrű füst gomoly
követett. Egyéb baj nem történt.

Téves hír. A vidéki lapok azt a hírt
közölték, mintha bajsi Vojnics Antal állat-
orvos növendék a Ludovika akadémiából
megszökött volna és most országosan körözik.
A dologban csak annyi a való, hogy neve-
zett önkéntesi jogát elvesztette és jelenleg
a kecskemesti 4-ik honvédszáz ezrednél
szolgál mint közhuszár.

A 250 frtos bilikomót, melyet a
bácsmezei agrársz-egylet tüzött ki a múlt
vasárnap kezdődött és kedden végződött
agárversenyben győztes agár jutalmazására
ezuttal Perczel m. kir. honvédelezredes Ba-
járól vitte el.

A lakodalmak évadját éljük ez
alkalomból megjegyezzük, hogy városunk
haladásával össze nem egyeztethető az a
nagyon is falusias szokás, mit a lakodalmak
nászmenetek a város legfőbb utcáin, főleg
a piac körül véghez visznek. Az éktelen
ordítózás sem járja, a sebes hajtás és a ko-
sikkal való összetorlódás pedig a közrendet
sérti és a személybiztonságot veszélyezteti.
Jó lesz a rendőrségnek figyelmeztetésünket
komolyan venni, és a tarthatlan rossz szokást
rendelet által betiltani.

Allandó rovat. Az utcáknak rendes
járdákkal való ellátása még mindig pium
desiderium. — Az a csökönyösség, mit ha-
tóságunk számtalan felszólalás daczára e té-
ren elkövet, több a könnyelműség. Az
idő hetek óta a legkedvezőbb, de a hatóság
meg nem mozdult, hogy járdáinkat, utain-
kat bárcsak javíttatná is. A Rákóczi, Aca,
Bercsényi, Katona stb. utcákon esti sötét-
ben keresztül haladni lábtörés nélkül alig
lehet. A községi pótdaóval agyon présölt
adózó polgárok ellen valóóságos testi bizton-
ság elleni merényletet követ el ható-
ságunk eme könnyelmű gazdálkodásával.

Mindenféle. Irányi szép mondata. A
mi a kereszténynek a kereszt, hitének jel-
vénye a feltámadásnak, a jövő életnek ke-
zessége, ez a magyarnak, a hazafinak a há-
rom színű lobogó. — *Ujvidéken* Angyalics
German az elhunyt patriarcha egykori komo-
rnnyikját lopás miatt letartóztatták. A lopás
állítólag igen nagy összegre rug. — *Kreutzer*
Gyula számtanácsos a kereskedelmi minisz-
teriumnál kinos betegsége miatt agyonlőtte
magát. A 38 éves nőlen férfit közönséget
környezte. — *Kényes kérdés.* Bankár:
(rendjeleivel büszkélkedve.) Mondja csak ta-
nár ur, mi oka, hogy önnek még nincs rend-
ele? Tanár: En meg arra vagyok kíváncsi,
hogy önnek miért van hát. — *Pollák Her-
man* takereskedő, múlt vasárnap es-üdütt
örök hűséget Steinicz Kálmán leányára Fány-
nak. — *Sándor* a 12 éves szerb király ki-
rály kiszökött palotájából édes anyjához, és
csak nagynehézen tudták rábírní a koronás
szökevénynt, hogy térjen vissza. — *A három-
széki rónán* a múlt vasárnapról kezdve foly-
ton havazik. — *Ruha igazítás.* Ur: Elhi-
bázta a rokkot, nagyon szűk. Szabó: Azon
könnyű segíteni. Tessék Marienbádba menni
és belesóványodni. — *Nő, a férjhez:* Nos
Palsci, hogy izlett a torta, amit az irodába
küldtem. Férj: Nem is kóstoltam galambom.
Hát mi a manó csinált vele? Azt hittem,
azért küldöd, hogy legyen már egyszer az
irodában papírnyomatóm. — *Mégis.* L. (A
kertben levo üvegörmök előtt.) Borzasztók
ez üvegek. Ha az ember bele néz, mily ret-
tentő ocsmány képet mutatnak. B. De nézd
csak, azért mégis felismerhetjük benne ma-
gunkat. — *Diener János* kulai ügyvéd elje-
gyezte Glozsánban Szehló Flórárt, az ottani
ev. lelkész művelt leányát. — *Ó-Verbász*
Kiss Gyula volt aljegyzőt választottak meg
jegyzővé. — *Kollár József* ó-becsei birto-
kos közelebb esküdütt örök hűséget Tri-
polszki László a bácsmezei ármentesítő tár-
sulat vezérigazgatójának kedves leányával
Margittal. — *Milassin József* ó-becsei ügy-
véd sajtópört indított Dörner Márton ellen,
a nyáron megjelent röpiratában foglalt ke-
mény és becületbe vagó kitételeiért. — *Az*
arad-csanádi vasutak paktotai állomása e hó
4-én kigyulladt és porrá égett. A kár 5000

frtra rug. — *Csillagok járása.* November hó-
ban a holdfény változásai a következők:
Holdtölte 7-én volt 5 óra 21 perczkor este,
utolsó negyed 15-én 9 óra 52 percz este,
ujhold lesz 23-án 3 órakor reggel; első ne-
gyed pedig 29-án 6 óra 45 percz este. A
bolygok járása nem mutat semmi különö-
st. Kritikus nap dr. Talb Rudolf időjósata szeri-
ni e hó 23-ika. — *Sz. Kovács Pál* szentesi
volt lapszerkesztő és városi alszámvévő, a
delegált szabadkai kir. törvényszék sikkasz-
tási büntetésben ismét felmentette. — *A tök-
fejű.* A kapitány előtt Gólya Istvánné szó-
nokol: Vót kőröm, két kiló vajam. A Zsuzs-
kának meg vót egy tarka macskája. No...
Oszk, ezczó kinyitom az ajtót, a két kiló
vajnak nem volt se hire, se hamva, hanem
a Zsuzka tarka macskája ott nyávogott a
sarokban. Eddig van? Azt hittük, a macska
ette mög a vaját. Műgmértük a macskát,
éppen két kilót nyomott. No, mondok, mög
van a vaj, mert ez is két kiló vót, hanem...
No mit akar hát? Hanem most mög azt öm
tudom, hogy holvan a macska. *A Márton*
ludakat — száma 4 darabot — öszi szokás
szerint a pozsonyi íz hitközség előljárósága
az idén is felvitte Bécsbe a kir. udvar szá-
mára. — *A párisi* világiállításnak novemb.
6-án történt bezárásán egy negyed millió
ember vett részt. — *Nagyváradon* egy szö-
lőben a földieper másodsor virágzik, sőt
még éretlen gyümölcsöt is termett. — *A*
párisi kiállítás összesen 25,398,609 fizető
személy látogatta meg, átlag napoként
137,289 ember, 13 millióval több látogatója
volt, mint a 878. évi kiállításnak. — *Orvosi*
vizsgán. Tanár: Miként hozna ön eszméltre
egy teljesen részeg embert? Vizsgázó: A
fülébe kiáltanám, hogy itt van a pénz-
levélhordó. — *Érdekes cigány esküvő*
volt Orosházán. Rácz Pali a bpesti bíres
primás vezette oltárhoz az ottani Nácsi pri-
más leányát. — *Hirtelen halál.* Ifj. Kohut
János ó-moroviczai kereskedő e hó 12-én
szívszélhűdés következtében hirtelen elhalt
32 éves és családos ember volt. Tetemeit
hazaszállították Ó-moroviczára. — *A pan-
csovai főszolgabíró* Riva-Ujtaluban a mezei
örököt visszaéléseik folytán elbocsátotta s
mikor hazafelé indult, egy bokorban elrejt-
őzött ember reálott, a golyó a nyakszirtbe
hatolt és életveszélyes sebet ejtett. — *Nagy-
szombatban* Navarra Lőrincz ferencrendi ál-
dozár amint a misére készült és felöltözött
hirtelen összerogyott és meghalt. — *A lutri*
áldozata. Egy öreg asszony 10 évig rakta
extratóra a 22-est. Közelebb elment lányá-
hoz és kért tőle 5 frtot, mert ugymond, most
ki kell jónni számának. A lánynak nem volt
günze és ugy az öreg asszony a 22-est nem
tehetta meg. A huzás után a lutris holt tá-
bláján anint mekpillantotta a 22-es szó nél-
kül összeesett és meghalt. — *Győrből* nagy
értekezletet tartottak, mely elhatározta ma
egy népgyűlés megtartása, azon czélból,
hogy az 1870. 50 t. cz. 31. §-a Kossuth La-
josra nézve hatályon kívül helyeztessék.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

A „Szabadság“ november 10. számában
megjelent egy Tarnóczy alkalmazottai által
alant nyilatkozat, mely a naplópapson ugyan
még aug. 30-an látott napvilágot, de amelyre
jelenleg felelni *egyéni méltóságomon alulinak*
azért tartom, mert Tarnóczyék igen jellemes
reklámnyilatkozataira a t. Közönyben meg-
jelent válaszómban, ezen egyénekkel szem-
ben már kifejeztem volt megvetésemet s így
az ő valótlan vádalkaik ream nézve csak
megtiszteltetést képezhetnek.

Budapest, 1889. november 13-án.

Breuer Szilárd.

*. E rovat alattiakért nem felelős a Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
SZALAY LÁSZLÓ A.

Eladó bolt.

**Egy jó forgalmu he-
lyen** egész felszerelés és be-
rendezéssel más vállalat miatt
eladó.
Hol megmondja:
a kiadó hivatal.

Hirdetés.

Kiskoru Kolonios Antal s Ti-
vadar tulajdonát tevő lakház a hozzá
tartozó beltelekkel együtt, mely a sza-
badkai 8457. sz. tjkvben 276. hr. sz.
alatt van felvéve.

A szabadkai árvaszéknek
7554/889 számú végzése folytán. 1889.
évi november hó 28-án alulirott
hivatalos helyiségében, délelőtt 10
órákor nyilvános árverésen eladni
fog, melyre a venni szándékozók meg-
hivatnak azzal, hogy az árverési fel-
tételek ugyanott megtekinthetők.
Szabadkán, 1889. évi november
hó 15.

Milassiu Ignác
közgyám.

Hirdetés.

Kiskoru Bulyovcsics János, De-
zső és Andor tulajdonát tevő lakház
a hozzátartozó beltelekkel együtt, mely
a szabadkai 12663. sz. tjkvben 4086.
hr. sz. alatt van felvéve, a szabadkai
árvaszéknek 6776/889. számú végzése
folytán 1889-ik évi november 21-én
alulirott hivatalos helyiségében dél-
előtt 10 órákor nyilvános önkéntes
árverésen eladni fog, melyre venni

szándékozók meghivatnak azzal, hogy
az árverési feltételek ugyanott meg-
tekinthetők.

Szabadkán, 1889-ik évi novem-
ber hó 7-én.

Milassin Ignác
közgyám.

Az egész világ előtt kedvelt

a dr. Greensill-féle fogszerek
mindennapi használatra, egésze-
ges fogak megtartására (a szájt
tisztítására). Aki ezeket egyszer
használta, bizonyosan félretesz
minden más szert.

500 aranyat fizetek annak,

ki ezen szerek használata után
fogfájást kap vagy lehellete bü-
zös leend. Egy üveg salicyl-savas
szájvíz 40 kr., egy katon fogszé-
pítő (a legkétebb fogakat hófehérré változtatja) 40 kr., egy csomag
Greensill fogpászta napi használatra a fogak épen-
tartására 35 kr. Dr. Greensill Róbert-féle fogkefe 30
kr. Dr. Greensill Róbert tanár Párisban

Főraktár Budapest Török Józsefnél.
Továbbá Dankovszky István József-tér 2. Ne-
ruda Nándor Hatvani-utca. Kochmeister Frigyes
utóda Arany János-utca. Thallmayer és Seitz Nádor-
utca. Detsinyi Frigyes Váci-körút. Kiss Liber Kis-
Hid utca. Molnár és Moser drogisták, Koronaherecz-
utca 9. és Budán. Kabakovits G. Pó-utca. Szabad-
kán: Szentiványi Józ Károly, Gálly György, Deesi
Dezső gyógyszerészeknél; Winkler Simon illatszerező
és fodrásznál, valamint minden jobbrendű fodrásznál
és illatszerezőnél. 20-3

Legjobban ajánlható!

Pischinger Oszkár világhírű MAGYAR CSOKOLÁDÉ-ja

(chocolád denoisette),

mely minőség, aroma és jóság tekinté-
ben minden eddigi gyártmányt fö-
lülmul.

Utánzatoktól a t. vevők ovakodjanak,
amennyiben minden csomag védjegy-
és a feltaláló névaláírásával van
ellátva.

A „Magyar csokoládé“ helyben
kapható

Roznovszky József

fűszer-, anyag-, csemege- és borkereskedésében a „fekete kutya“hoz.

Magyar csokoládé.

PÉNZT

sorsjegyekre, értékpapírokra, bank- és zálog-
jegyekre, vidéki takarékpénztári részvényekre,
részletivekre, arany- és ezüst pénzneműekre
bármily összegig olesón ad

10-8

LÓRÝ J.

banküzlete

Budapest, IV. kerület, hatvani-utca 17. sz.